

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Wijziging van enige onderwijswetten in verband met het aanbrengen van enkele aanpassingen met beperkte beleidsmatige gevolgen en enkele technische wijzigingen met betrekking tot de bekostiging van passend onderwijs

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om enkele wetten op het terrein van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te wijzigen teneinde enkele verbeteringen aan te brengen in de wetsbepalingen met betrekking tot de bekostiging van passend onderwijs en teneinde enkele overige wetsbepalingen technisch te corrigeren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het negende lid, onderdeel b, komt te luiden:
 - b. de leerlingen in 8 schooljaren ten minste 7520 uren onderwijs ontvangen, met dien verstande dat:
 - 1°. de leerlingen in de eerste 4 schooljaren ten minste 3520 uren onderwijs en in de laatste 4 schooljaren ten minste 3760 uren onderwijs ontvangen, en
 - 2°. aan de leerlingen in de laatste 6 schooljaren ten hoogste 7 weken van het schooljaar 4 dagen per week onderwijs wordt gegeven, die evenwichtig zijn verdeeld over het schooljaar, bij een schoolweek van in beginsel niet minder dan 5 dagen onderwijs, en
2. Na het elfde lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

12. De inspectie kan op verzoek van het bevoegd gezag ermee instemmen dat voor individuele leerlingen wordt afgeweken van het negende lid, onderdeel b, met uitzondering van onderdeel 2°.

B

In artikel 40, achtste lid, wordt een volzin toegevoegd, luidende: Het samenwerkingsverband neemt geen beslissing over toelaatbaarheid van de leerling, indien de leerling afkomstig is van een basisschool in een ander samenwerkingsverband en dat samenwerkingsverband nog geen onherroepelijk geworden beslissing over toelaatbaarheid heeft genomen.

C

Artikel 87, eerste lid, onderdeel d, komt te vervallen.

D

Artikel 113, eerste lid, derde volzin, komt te luiden: In de programma's van eisen wordt een extra bekostiging opgenomen voor de gezamenlijke speciale scholen voor basisonderwijs in een samenwerkingsverband en voor een samenwerkingsverband waarvan geen speciale school voor basisonderwijs deel uitmaakt.

E

Artikel 115 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Indien alle bevoegde gezagsorganen van de scholen in het samenwerkingsverband ermee instemmen dat van het samenwerkingsverband geen speciale school voor basisonderwijs deel uitmaakt, bestaat de bekostiging, bedoeld in artikel 113, eerste lid, derde volzin, voor de materiële instandhouding uit een bedrag vermenigvuldigd met 2 procent van het aantal leerlingen van het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaande aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt. Het Rijk verstrekt deze bekostiging aan het samenwerkingsverband.

F

Artikel 118, elfde lid, onderdeel a, komt te luiden:

a. het samenwerkingsverband:

1°. dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of
2°. waartoe de vestiging van de school behoort, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op die school, of

G

Artikel 120, vierde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De eerste volzin komt te luiden: De gezamenlijke speciale scholen voor basisonderwijs van een samenwerkingsverband, ofwel, indien van het samenwerkingsverband geen speciale school voor basisonderwijs deel uitmaakt, het samenwerkingsverband, ontvangen respectievelijk ontvangt tevens een bekostiging voor ondersteuningsvoorzieningen.

2. Na de laatste volzin wordt een volzin toegevoegd, luidende: Indien alle bevoegde gezagsorganen van de scholen in het samenwerkingsverband ermee instemmen dat van het samenwerkingsverband geen speciale school voor basisonderwijs deel uitmaakt, ontvangt het samenwerkingsverband voor de leerlingen, bedoeld in de tweede volzin, een bedrag per leerling, welk bedrag wordt verhoogd met een bedrag dat wordt vermenigvuldigd met de geraamde landelijk gewogen gemiddelde leeftijd van leraren van speciale scholen voor basisonderwijs.

H

Artikel 132, vijfde lid, onderdeel a, komt als volgt te luiden:

a. het samenwerkingsverband:

1°. dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of
2°. waartoe de vestiging van de school behoort, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op die school, of

Artikel II

De Wet op het voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 6g wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. De inspectie kan op verzoek van het bevoegd gezag ermee instemmen dat voor individuele leerlingen wordt afgeweken van het eerste tot en met vierde lid.

B

Artikel 85b, vierde lid, onderdeel a, komt te luiden:

a. het samenwerkingsverband:

1°. dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of

2°. waartoe de vestiging van de school behoort, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op die school, of

C

In artikel 85b1, vijfde lid, wordt "een bedrag" vervangen door: een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag.

D

Artikel 89a, vierde lid, onderdeel a, komt te luiden:

a. het samenwerkingsverband:

1°. dat verantwoordelijk is voor de bekostiging tijdens de inschrijving op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, of
2°. waartoe de vestiging van de school behoort, indien de leerling onmiddellijk voorafgaand aan de opname in de residentiële instelling was ingeschreven op die school, of

E

In artikel 89a1, vijfde en zesde lid, wordt telkens "een bedrag" vervangen door: een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag.

F

Artikel 96n, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Na "de bekostiging, bedoeld in artikel 96m, eerste lid," wordt ingevoegd "artikel 85b, eerste lid en artikel 85b1, eerste lid,".
2. In onderdeel c wordt na "individuele bevoegde gezagsorganen" ingevoegd: en samenwerkingsverbanden.

Artikel III

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 12, tweede lid, wordt "inspecteur" vervangen door "inspectie" en wordt na "ermee instemmen dat" ingevoegd: voor individuele leerlingen.

B

In artikel 40, zestiende lid, wordt na de eerste volzin een volzin ingevoegd, luidende: In de administratie van de school is over een leerling die wordt toegelaten op basis van

bekostiging als bedoeld in artikel 117, zevende lid, een verklaring aanwezig van de residentiële instelling dat de leerling in die instelling is geplaatst.

C

Artikel 118, tweede en derde lid, komen te luiden:

2. Voor het schooljaar waarin een nieuwe school wordt geopend en voor het daaropvolgende schooljaar wordt als grondslag genomen het aantal leerlingen op 1 oktober, volgende op de opening, dat door een samenwerkingsverband toelaatbaar is verklaard tot het speciaal dan wel voortgezet speciaal onderwijs. Het eerste lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien een nieuwe school ontstaat als gevolg van beëindiging van het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs van een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, is voor de berekening van het aantal leerlingen, bedoeld in artikel 117, eerste lid, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

D

In artikel 164a, tweede lid, worden de tweede onderdelen k, l en m geletterd tot n, o en p.

Artikel IV

In artikel 24o, tweede lid, onderdeel h, van de Wet op het onderwijstoezicht wordt "artikel 164a, tweede lid, onder c, k, l en m, van die wet" vervangen door: artikel 164a, tweede lid, onder c, n, o en p, van die wet.

Artikel V

De Wet van 4 juni 2015 tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen zorg te dragen voor de veiligheid op school (Stb. 2015, 238) wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel IV komt als volgt te luiden:

ARTIKEL IV. WIJZIGING WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

Artikel 16, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel k vervalt "en".
2. Aan het slot van onderdeel l wordt de punt vervangen door: , en.
3. Na onderdeel l wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
m. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 6a, onderdeel c, zijn belegd.

B

Artikel V komt als volgt te luiden:

ARTIKEL V. WIJZIGING WET VOORTGEZET ONDERWIJS

Artikel 51, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het slot van onderdeel h vervalt "en".
2. Aan het slot van onderdeel i wordt de punt vervangen door: , en.
3. Na onderdeel i wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
j. de persoon bij wie de taken, bedoeld in artikel 4a, onderdeel c, zijn belegd.

Artikel VI

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

Memorie van toelichting

Algemeen deel

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in een aantal technische wijzigingen en een aantal wijzigingen op basis van voortschrijdend inzicht die voornamelijk verband houden met de bekostiging van passend onderwijs. Het betreft wijzigingen van de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), de Wet op de expertisecentra (WEC) en de Wet op het onderwijstoezicht (WOT).

De hoofdlijnen van het beleid passend onderwijs zijn vastgelegd in de Wet passend onderwijs (Stb. 2012, 533). Kern is de invoering van een zorgplicht voor scholen om voor alle kinderen die worden aangemeld of staan ingeschreven een passend onderwijsaanbod te bieden, de inrichting van samenwerkingsverbanden waarin reguliere scholen en scholen voor voortgezet onderwijs cluster 3 en 4 in een geografisch afgebakende regio samenwerken en die gezamenlijk moeten zorgen voor een dekkend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen en de bekostiging van de zware ondersteuning. Bij de uitvoering van de wet is in een aantal gevallen gebleken dat vooral op het gebied van bekostiging een aantal (technische) wijzigingen nodig is om tot een goede en zorgvuldige uitvoering te komen. Daarnaast wordt er van de gelegenheid gebruikgemaakt om enkele technische aanpassingen en wijzigingen met beperkte beleidsmatige gevolgen aan te brengen in de bovengenoemde wetten.

In dit wetsvoorstel worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

1. het niet langer bekostigen van nieuwe scholen die ontstaan als gevolg van een besluit van een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (sovso) om door te gaan als ofwel een school voor speciaal onderwijs (so), dan wel een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) op basis van de leerlingaantallen op de teldatum in het jaar waarin de bekostiging aanvangt, maar op de teldatum in het jaar daaraan voorafgaand;
2. concretiseren van de wetgeving voor de bekostiging van leerlingen op residentiële instellingen;
3. opnieuw mogelijk maken dat bij het opheffen van een laatste school voor speciaal basisonderwijs (sbo) binnen een samenwerkingsverband, de ondersteuningsmiddelen toegerekend worden aan het samenwerkingsverband;
4. aansluiten van de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs bij de wachtgeldverevening van het voortgezet onderwijs, zodat de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk worden voor een deel van de ontstane wachtgeldkosten en het collectief van de vo-scholen voor de rest;
5. het mogelijk maken dat voor individuele leerlingen in het regulier onderwijs die vanwege lichamelijke of psychische redenen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, kan worden afgeweken van de voorgeschreven onderwijstijd;
6. het corrigeren van enkele ontstane omissies en wetstechnische gebreken.

2. Voorgestelde wijzigingen

2.1. Bekostiging na opheffing school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

Indien een bestaande school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (sovso-school) besluit door te gaan als een school voor speciaal onderwijs (so-school) of een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso-school), wordt die school momenteel beschouwd als een nieuwe school en als zodanig bekostigd. Dat wil zeggen: bekostiging

vindt plaats op basis van de leerlingentelling op 1 oktober in het eerste jaar waarin de school is gestart (op t-basis). Dit is uitvoeringstechnisch echter niet mogelijk in combinatie met de (nieuwe) bekostigingssystematiek van passend onderwijs, waarbij de (v)so-scholen voor een deel worden bekostigd door de samenwerkingsverbanden. Bovendien is het ook niet nodig om de school als een nieuwe school te bekostigen; de leerlingen zijn immers op de teldatum in het voorafgaande schooljaar geteld op respectievelijk de so- of de vso-afdeling van de school. In dit wetsvoorstel wordt daarom geregeld dat een so- of een vso-school die voorheen deel uitmaakte van een sovso-school, ook in het eerste jaar wordt bekostigd op basis van de leerlingentelling in het jaar voorafgaand aan de aanvang van de school.

2.2. Concretiseren bekostiging leerlingen die zijn geplaatst in een residentiële instelling

Indien een leerling geplaatst is in een residentiële instelling, dan hoeft die leerling (op grond van artikel 40, zestiende lid, van de WEC) geen toelaatbaarheidsverklaring te hebben om ingeschreven te worden bij de (v)so-school die aan de residentiële instelling is verbonden. In de wet is geregeld dat de kosten voor de plaatsing in het (v)so worden betaald door het samenwerkingsverband van de school waar de leerling stond ingeschreven voor de plaatsing of door het samenwerkingsverband waar de leerling woont als de leerling voor de plaatsing nog niet ingeschreven stond. Gebleken is echter dat dit niet goed gaat als het een leerling betreft die wordt overgeplaatst van de ene naar de andere residentiële instelling en daarmee van de ene naar de andere (v)so-school. Dan verandert het samenwerkingsverband dat wordt aangewezen om de plaatsing te betalen, terwijl het de bedoeling is dat (net als voor leerlingen die met een toelaatbaarheidsverklaring van de ene naar de andere (v)so-school gaan) het samenwerkingsverband dat verantwoordelijk was, verantwoordelijk blijft. Dat geldt niet wanneer een leerling overgaat van het so naar het vso of wanneer een kind bijvoorbeeld door verblijf in het buitenland langer dan 28 dagen niet ingeschreven heeft gestaan op een school. In dat geval is het samenwerkingsverband van de woonplaats van de leerling verantwoordelijk. In voorliggend wetsvoorstel wordt de afleiding van het verantwoordelijke samenwerkingsverband bij leerlingen die afkomstig zijn uit een residentiële instelling, verduidelijkt.

2.3. Toekenning ondersteuningsbekostiging aan een samenwerkingsverband zonder sbo-school

Met de invoering van passend onderwijs zijn het beleid en de bekostiging van de lichte ondersteuning in het primair onderwijs, het zogenoemde weer samen naar school (wsns) beleid, niet gewijzigd. Wel zijn de samenwerkingsverbanden wsns opgegaan in de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Onderdeel van het wsns-beleid was dat de minister er onder voorwaarden mee kon instemmen dat van het samenwerkingsverband geen school voor speciaal basisonderwijs (sbo-school) deel uitmaakte. Geregeld was dat het samenwerkingsverband in dat geval de bekostiging ontving die, in samenwerkingsverbanden mét een sbo-school, rechtstreeks aan de sbo-school werd betaald.

Deze regeling is echter met de invoering van passend onderwijs komen te vervallen. Dit is achteraf bezien niet wenselijk, omdat bij de invoering van passend onderwijs is gecommuniceerd dat er geen beleidsmatige wijzigingen zouden zijn in de organisatie en bekostiging van de lichte ondersteuning. Ook is het niet wenselijk, omdat de samenwerkingsverbanden passend onderwijs meer ruimte hebben gekregen om de ondersteuning van leerlingen binnen het samenwerkingsverband te organiseren. Daarbij past niet dat de bekostiging vervalt, indien wordt gekozen voor een dekkend aanbod van ondersteuningsvoorzieningen zonder sbo-school. Voor samenwerkingsverbanden die geen sbo-school meer in stand houden, moeten de middelen beschikbaar zijn om extra

ondersteuning in bijvoorbeeld het reguliere onderwijs te bieden. Daarom wordt geregeld dat het samenwerkingsverband de bekostiging voor lichte ondersteuning ontvangt die anders naar de sbo-school zou gaan.

Anders dan in de situatie voor passend onderwijs, wordt voorgesteld geen instemming van de minister te vereisen voor het opheffen van de laatste sbo-school, maar enkel instemming van het samenwerkingsverband. Sinds de invoering van passend onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden immers verplicht zorg te dragen voor een dekkend geheel aan onderwijsvoorzieningen. De vereiste instemming van het samenwerkingsverband sluit aan bij die verantwoordelijkheid.

2.4. Wachtgeldverevening samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs

Een medewerker in dienst van een school of een samenwerkingsverband die wordt ontslagen, heeft recht op een tijdelijke uitkering (wachtgeld). De kosten van de wachtgelden worden door DUO via uitvoerders zoals het UWV betaald aan de ex-werknemers. Deze kosten worden in mindering gebracht op de bekostiging van de scholen. Dit vindt plaats op basis van een vereveningssysteem, die inhoudt dat de kosten voor een deel (75 procent) ingehouden worden op de bekostiging van het collectief van vo-scholen en voor een deel (25 procent) op de bekostiging van het bevoegd gezag waar de ex-werknemer in dienst was. Deze vereveningssysteem is op dit moment geregeld in het Bekostigingsbesluit WVO en in de Regeling nadere voorschriften met betrekking tot de verrekening van uitkeringskosten. Sinds de invoering van passend onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs afzonderlijke rechtspersonen. Zij vallen niet onder de hierboven geschetste vereveningssysteem. Hierdoor moet het samenwerkingsverband de volledige wachtgeldkosten zelf dragen, als het onverhoopt genoodzaakt is een werknemer te ontslaan. Voor een samenwerkingsverband kan dit een moeilijk beheersbare kostenpost opleveren. Bovendien leidt dit ertoe dat de prikkel ontstaat om personeel niet zelf in dienst te nemen, maar in te huren bij een aangesloten schoolbestuur. Dit is onwenselijk, omdat de keuze om personeel in dienst te nemen, gemaakt moet worden op basis van inhoudelijke gronden en niet op basis van het risico voor wachtgeldkosten. Daarom wordt nu geregeld dat de samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs aansluiten bij de wachtgeldverevening van de scholen in het voortgezet onderwijs.

De samenwerkingsverbanden dragen in dit voorstel niet bij aan het collectief waaruit een deel van de wachtgeld wordt betaald. De reden hiervoor is tweeledig: het is niet wenselijk omdat de samenwerkingsverbanden bestaan uit vo-scholen, die al bijdragen; daarnaast is het uitvoeringstechnisch lastig om het bedrag te bepalen dat de samenwerkingsverbanden zouden moeten bijdragen.

2.5. Afwijken onderwijstijd in verband met lichamelijke of psychische redenen

Het uitgangspunt van het onderwijs is dat alle kinderen naar school gaan. Soms kunnen kinderen echter, vanwege psychische of lichamelijke beperkingen, tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school. Denk bijvoorbeeld aan kinderen die op school zoveel prikkels te verwerken krijgen dat zij aan leren niet toekomen of kinderen wiens fysieke gesteldheid het niet toelaat dat zij uren achtereen op een stoel zitten. Voor kinderen in het regulier onderwijs die vanwege een lichamelijke of psychische reden tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, wordt het daarom mogelijk om af te wijken van de voorgeschreven onderwijstijd en onderwijs te volgen op een andere plek dan de school. Dit gebeurt op een vergelijkbare wijze als de mogelijkheid die nu al voor leerlingen in het (v)so wordt geboden. Hierdoor worden er in het regulier onderwijs meer wettelijke maatwerk mogelijkheden gecreëerd voor leerlingen die tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, maar bijvoorbeeld wel een deel van het onderwijsprogramma thuis

kunnen volgen. De school van inschrijving blijft vanuit haar zorgplicht verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling en maakt in het kader van het ontwikkelingsperspectief met ouders afspraken over het te volgen programma. Deze afspraken omvatten in ieder geval het onderwijsaanbod, de toetsing, de begeleiding van de school en de beoogde duur. De afspraken zijn zoveel mogelijk tijdelijk en gericht op terugkeer naar (voltijds onderwijs op) school. Hiertoe kunnen ook afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld de inzet van jeugdhulpverlening om de leerling te helpen bij de terugkeer naar school en over het toerusten van leraren om ervoor te zorgen dat de school de leerling verder kan begeleiden.

Net als nu voor het (v)so het geval is, gaat de Inspectie van het onderwijs (hierna: inspectie) toezicht houden op de uitvoering van deze regels in het regulier onderwijs. Dit betekent dat het bevoegd gezag een verzoek tot afwijking van de onderwijstijd indient bij de inspectie. De inspectie stelt een beleidsregel op die regelt onder welke voorwaarden een dergelijk verzoek gehonoreerd wordt. Tevens kan de inspectie het aantal verzoeken dat een school doet of dat binnen een samenwerkingsverband wordt gedaan meenemen in haar risicogericht toezicht. Dit voorkomt dat scholen te makkelijk van deze mogelijkheid gebruik maken, terwijl er mogelijk binnen de school ook een passende oplossing gevonden kan worden.

2.7. Herstellen technische gebreken

Dit wetsvoorstel bevat tot slot een aantal technische aanpassingen. De belangrijkste voorgestelde wijzigingen betreffen de volgende:

- Met de Wet Integratie leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro) in passend onderwijs is abusievelijk geen grondslag opgenomen om de materiële en personele ondersteuningsbedragen voor lwoo en pro bij ministeriële regeling vast te stellen. In voorliggend voorstel wordt daartoe een delegatiebepaling opgenomen.
- Een leerling die is geplaatst in een residentiële instelling wordt door die plaatsing en voor de duur daarvan aangemerkt als een leerling die toelaatbaar is verklaard tot de (v)so-school die aan die residentiële instelling is verbonden dan wel waarmee de instelling een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten. De wettelijke verplichting voor (v)so-scholen om aan te tonen dat een leerling is geplaatst in een residentiële instelling is abusievelijk komen te vervallen met de invoering van passend onderwijs. Dit maakt het voor de accountant en de samenwerkingsverbanden (die voor de plaatsing betalen) moeilijk om te controleren of de door de (v)so-school verstrekte informatie klopt. Daarom wordt voorgesteld de bewijslast te herstellen.
- Voor een leerling die door een (vestiging van een) basisschool wordt verwezen naar een school voor speciaal basisonderwijs, moet een toelaatbaarheidsverklaring worden afgegeven door het samenwerkingsverband waar de (vestiging van de) basisschool deel van uitmaakt. Als een leerling vervolgens wordt aangemeld bij een school voor speciaal basisonderwijs in een ander samenwerkingsverband, dan moet ook het samenwerkingsverband waartoe de school voor speciaal basisonderwijs deel van uitmaakt een toelaatbaarheidsverklaring afgeven. De verplichting dat eerst het samenwerkingsverband waartoe de (vestiging van de) basisschool behoort die de leerling heeft verwezen een toelaatbaarheidsverklaring moet afgeven, is abusievelijk vervallen. Hierdoor kan verwarring ontstaan over het samenwerkingsverband dat een toelaatbaarheidsverklaring moet afgeven, als geregeld in artikel 18a, vierde lid, onder c, van de WPO. Daarom wordt voorgesteld dit te verduidelijken.

3. Uitvoerbaarheid

Aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is gevraagd een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets uit te voeren op het concept-wetsvoorstel.

4. Administratieve lasten

Van de voorstellen die in dit wetsvoorstel zijn opgenomen, is nagegaan of zij met administratieve lasten gepaard gaan. Onder administratieve lasten wordt verstaan: de kosten om te voldoen aan informatieverplichtingen aan de overheid, voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Het gaat daarbij om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie.

5. Financiële gevolgen

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting.

6. Consequenties voor Caribisch Nederland

Vanwege de andere inrichting en financiering van de ondersteuning van leerlingen in Caribisch Nederland is de wetgeving passend onderwijs daar niet van toepassing. Het voorliggende wetsvoorstel bevat wijzigingen die voortvloeien uit voornoemde wet en zal derhalve evenmin van toepassing zijn binnen Caribisch Nederland.

7. Consultatie

Artikelsgewijs deel

Artikel I

Onderdeel A, en artikel II, onderdeel A

In artikel 8, negende lid, van de WPO en in artikel 6g van de WVO is verankerd dat een leerling in het primair respectievelijk het voortgezet onderwijs een minimaal aantal uren onderwijs dient te volgen. Er kunnen echter psychische of lichamelijke redenen zijn, waardoor een leerling tijdelijk of gedeeltelijk niet in staat is om naar school te gaan. Ten behoeve van leerlingen met psychische of lichamelijke beperkingen wordt voorgesteld de mogelijkheid te creëren om af te wijken van de voorgeschreven onderwijstijd. Om in een concreet geval te kunnen afwijken van de onderwijstijd is het een vereiste dat de inspectie heeft ingestemd met een door het bevoegd gezag hiertoe ingediend verzoek. Een dergelijke afwijkingsmogelijkheid bestaat reeds voor het (v)so. De voorwaarden waaronder deze afwijking kan worden gehanteerd zijn momenteel uitgewerkt in een beleidsregel van de inspectie.¹ Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel B

De abusievelijk vervallen verplichting (Stb. 2012, 533) dat het samenwerkingsverband van de (vestiging van de) basisschool die de leerling verwijst, eerst een toelaatbaarheidsverklaring moet afgeven, wordt met voorgestelde wijziging hersteld.

Onderdeel C

Artikel 87, eerste lid, onderdeel d verwijst naar een vervallen bepaling (Stb. 2012, 533) die onder meer regelde dat een samenwerkingsverband ten minste 2000 leerlingen

¹ Beleidsregel van de Inspectie van het Onderwijs van 16 juli 2010, nr. H2938239, inzake het verlenen van ontheffingen WEC en Onderwijskundig besluit WEC.

moest tellen. Met de invoering van passend onderwijs is de norm overbodig geworden en kan deze bepaling worden geschrapt.

Onderdelen D, E en G

Voorgesteld wordt de middelen voor extra personele en materiële ondersteuning toe te kennen aan het samenwerkingsverband, indien de bevoegde gezagsorganen van de scholen in het samenwerkingsverband er gezamenlijk toe hebben besloten niet langer een speciale school voor basisonderwijs in stand te houden. Daarmee wordt bewerkstelligd dat de middelen voor extra ondersteuning die weg zouden vallen bij het opheffen van de laatste speciale school voor basisonderwijs binnen een samenwerkingsverband, binnen de regio blijven door de middelen toe te kennen aan het betreffende samenwerkingsverband. Een nadere toelichting op de ondersteuningsbekostiging en het daaromtrent gevoerde beleid wordt gegeven in paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdelen F en H, en artikel II, onderdelen B en D

Met deze voorgestelde wijzigingen worden de bepalingen omtrent de bekostiging van leerlingen die geplaatst zijn in een residentiële instelling verduidelijkt en geconcretiseerd. Leerlingen die op een residentiële instelling worden geplaatst en onderwijs volgen op de (v)so-school waar de residentiële instelling een samenwerkingsovereenkomst mee heeft, hebben geen toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. De kosten voor deze leerlingen komen in het primair onderwijs op grond van artikel 118 en 132 van de WPO respectievelijk artikel 85b en 89a van de WVO ten laste van het samenwerkingsverband behorende bij de school waar de leerling stond ingeschreven voorafgaand aan de plaatsing of door het samenwerkingsverband waar de leerling woont als de leerling voorafgaand aan de plaatsing nog niet stond ingeschreven op een school. Geregeld wordt dat, wanneer de leerling voorafgaand aan de huidige plaatsing eveneens geplaatst was op een residentiële instelling, het samenwerkingsverband dat verantwoordelijk was voor de kosten van de voorgaande plaatsing, ook verantwoordelijk blijft voor de kosten van de daaropvolgende plaatsing. Dit is conform het uitgangspunt van passend onderwijs dat het samenwerkingsverband dat de leerling toelaatbaar verklaart tot het (voortgezet) speciaal onderwijs, in principe verantwoordelijk blijft voor de bekostiging en voor het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen gedurende de gehele schoolloopbaan van de leerling. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel II

Onderdelen C en E

Abusievelijk is met de Wet integratie lwoo en pro in passend onderwijs (Stb. 2015, nr. 149) geen grondslag opgenomen om de materiële en personele ondersteuningsbedragen voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro) bij ministeriële regeling vast te stellen. Met de voorgestelde wijzigingen wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel F

Voor scholen in het voortgezet onderwijs geldt een wachtgeldvereveningsregeling. Deze regeling houdt in dat wanneer een vo-school genooddaakt is een werknemer te ontslaan, de vo-school zelf slechts een deel van de wachtgeldkosten draagt. De overige kosten worden ten laste gebracht van het collectief van de vo-scholen.

Samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs zijn momenteel niet aangesloten bij de bestaande wachtgeldverevening. Dat betekent dat een samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor de volledige wachtgeldkosten, wanneer het een werknemer

ontslaat. Met deze voorgestelde wijziging worden de samenwerkingsverbanden opgenomen in de in artikel 96n van de WVO vastgelegde grondslag voor de wachtgeldverevening in het voortgezet onderwijs, zodat de wachtgeldvereveningsregeling ook van toepassing zal zijn op de samenwerkingsverbanden. Op dit moment zijn de nadere regels omtrent de wachtgeldverevening gesteld in het Bekostigingsbesluit WVO en in de Regeling nadere voorschriften met betrekking tot de verrekening van uitkeringskosten. Voor een verdere toelichting op de wachtgeldverevening in het funderend onderwijs wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel III

Onderdeel A

Met het oog op harmonisatie wordt voorgesteld de bepaling betreffende de afwijkmogelijkheid van de onderwijstijd in artikel 12, tweede lid, van de WEC, aan te passen en te verduidelijken conform de voorgestelde bepalingen in de WPO en de WVO. Met deze aanpassing is uitdrukkelijk geen beleidswijziging beoogd. Ook thans is het de inspectie die enkel ten behoeve van individuele leerlingen in kan stemmen met een verzoek van het bevoegd gezag om af te wijken van de onderwijstijd.

Onderdeel B

De abusievelijk verdwenen wettelijke verplichting (Stb. 2012, 533) dat (v)so-scholen door middel van een verklaring van een residentiële instelling moeten aantonen dat een leerling daadwerkelijk in die residentiële instelling is geplaatst, wordt met deze voorgestelde wijziging hersteld. Dit maakt het voor de accountant en voor het samenwerkingsverband, dat voor de plaatsing van de leerling in de residentiële instelling moet betalen, mogelijk om te controleren of de door de (v)so-school verstrekte informatie klopt.

Onderdeel C

Met deze wijziging wordt geregeld dat een sovso-school die wordt voortgezet als een so-school ofwel een vso-school, niet langer wordt bekostigd op basis van de teldatum 1 oktober van het kalenderjaar van aanvang van de bekostiging (bekostiging op basis van t), maar wordt bekostigd op basis van de teldatum 1 oktober van het kalenderjaar voorafgaand aan de aanvang van de bekostiging (bekostiging op basis van t-1). Een so-school of een vso-school die ontstaat uit een sovso-school, wordt op dit moment bekostigd via de bekostigingssystematiek van nieuwe scholen (bekostiging op basis van t). Dit sluit echter niet aan op de bekostigingssystematiek van passend onderwijs (bekostiging op basis van t-1). Met deze wijziging wordt aangesloten bij de bekostigingssystematiek van passend onderwijs. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Artikel III, onderdeel D, en artikel IV

Deze voorgestelde wijzigingen betreffen de correctie van een abusievelijk ontstane dubblure.

Artikel V, onderdelen A en B

Bij de Wet van 4 juni 2015 tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen zorg te dragen voor de veiligheid op school (Stb. 2015, 238) is per abuis in artikel 16, eerste lid, van de Wet primair onderwijs BES een onderdeel k toegevoegd. Hetzelfde is gebeurd in artikel 51, eerste lid. Daar is per abuis een onderdeel h toegevoegd aan artikel 51, eerste lid. De onderdelen k en h worden in dit wetsvoorstel verletterd tot onderdelen m en j rekening houdend met de

laatste wijzigingen van deze artikelen in de Wet van 8 april 2016 tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet voortgezet onderwijs BES en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met een doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht (Stb. 2016, 179). De beoogde inwerkingsdatum van deze wet is 1 augustus 2017. De artikelen IV en V van de Wet van 4 juni 2015 tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen zorg te dragen voor de veiligheid op school (Stb. 2015, 238) zijn nog niet in werking getreden. De inwerkingtreding van deze artikelen ligt in ieder geval na 1 augustus 2017.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker